

Ornamentering som overlevelsesstrategi

Av Nora Joung

Kay Williamson, *Dialectical Thinkers* : Cynthia, Josie, Beryl, Lynda, Gloria, Trixie, Jane, Heather, Irene, Lynne, Joan, Carol, Barbara, Eileen, Anne, Lorna, Janice, Sally, Marjorie, Elaine, Diane, Rita, 2016. Foto: RAM Galleri.

E

fter hvert tilårskomne RAM Galleri (etablert 1989) har blitt presset ut av lokalene i kvadraturen og har flyttet inn i de tidligere lokalene til galleriet TM51 i Torvald Meyers gate 51 i Oslo. Første presentasjon er gruppeutstillingen *Myk strategi, hard virkelighet*, som i anledning Norske Tekstilkunstneres 40-årsjubileum er viet tekstile uttrykk. Rommet på Grünerløkka

fremstår som større og bedre egnet til formålet enn loftslokalene i Kongens gate. Det bidrar til at utstillingen, som er i overkant tettpakket av verk, med knapp margin unngår å virke masete.

Oslobaserte Maren Dagny Juell viser tre verk, presentert like ved inngangspartiet. Videoverket *Tutorial #6: It's our ability to create stylish meals that separates us from the animals (Bear Grylls)* er en lekkert filmet loop fra 2015. Tre karer møtes for å diskutere overlevelsesstrategier i tilfelle apokalypsen skulle inntreffe: *Alle burde dyrke hager; ekte gaffatape er bedre enn konkurrentene; burde vi begynne å gå med hjelm?* Ideer om selvoptimalisering vaker i den stundom intendert patetiske dialogen. Trioen sitter og fomler med *Survivalist*-utstyret de har medbrakt, alt komisk utilstrekkelig, får vi tro. Ved møtets slutt legger karene resultatet av fiklingen pent på bordet: dekorative, planteaktige figurer av henholdsvis tape, strips og noen taustumper. Avslutningen er overraskende rørende, og skaper en interessant inngang til resten av utstillingen, som viser kunstneriske undersøkelser av håndverkstradisjoner. Dekorasjonshangen, eller snarere menneskers trang til å ta tak i materialene rundt seg og forme dem, er iboende, og ikke en luksussyssel man bedriver når alle andre behov er dekket.

Maren Dagny Juell, *Tutorial #6: It's our ability to create stylish meals that separates us from the animals (Bear Grylls)*, 2015. Stillbilde fra video.

Anne Biringvads skulpturelle *Husflid* fra 2015 dominerer gulvflaten i utstillingen. Verket har også vært vist utendørs, en presentasjon som må ha gitt det en ganske annen betydning. Et lite hus er kledd inn med håndknyttede tepper, slike en gjenkjenner fra bestemors vindfang eller finstue. Vrengningen av det vesle huset, hvor dekoren kommer på utsiden, er en selvsikker gest, som gjør krav på oppmerksomhet rundt en estetisk tradisjon som har stått sterkt, vært sentral i kunnskapsoverføring mellom generasjoner, og har hatt store lokale variasjoner. At de fargerike knytteteppene har vært henvist til hjemmesfæren og ikke kunstmuseene er ikke til skjemsel. Likevel kan det være verdt å grunne over hvordan nasjonal selvforståelse konstrueres rundt for eksempel maleri, som har en langt svakere tradisjon her til lands.

Også Kay Williamsons arbeider gir assosiasjoner til hjemmesfæren. Kitschy, men avanserte arbeid utført i

hekleteknikken Crochet har flyttet seg fra salongbordet og opp på veggen, og vokst seg ut av todimensjonaliteten gjennom kneisende svanehalser. Et ubehag det ikke er helt enkelt å sette fingeren på preger arbeidet, forsterket av en skjærende neonrosa tekst – også tekstil – pålydende: *Thank You Nan*. Forholdet mellom detaljrikdommen og størrelsen i *Swan Symphony Originals* virker forkjært, med positivt fortegn. Williamson kunne enkelt oppskalert verket til det monumentale, men opererer innenfor beskjedne 40×40 cm.

Installasjonsbilde fra *Myk strategi, hard virkelighet*, 2017. Foto: RAM Galleri.

Ragnhild Lie viser sine lakoniske tekstvevnader. *Frihet* fra 2013 er nok kjent for mange, fengende som den er i all sin enkelhet: Ordene *frihet, rikhet, dårskap* er vevet inn i tre banner og presentert på vegg som en parole. Et annet verk påstår simpelthen: *Mer enn nok*, mens et tredje begrenser seg til ett

ord: *Eskapisme*. Spesielt *Frihet* fungerer godt, og inngår i storfint fellesskap med for eksempel Bruce Naumans meningsforskyvninger.

Enkelte verk i denne utstillingen kunne vært sløyfet. Men, tettheten til tross, sammenstillingen er ansporende. Gjennomgående utforskes visuell kultur som har omgitt oss lenger enn andre approprieringsfavoritter, som reklame, film eller masseproduserte bilder. Undersøkelsene peker utvungent på ornamentering som overlevelsesstrategi, men også på at dårskapen vår er hjemmedyrket, og et felles ansvar.

(Også svenske Nils Claesson er representert i utstillingen. Hans lusekoftegenerator var imidlertid ikke utstilt på tidspunktene da Kunstkritikk besøkte utstillingen.)

Anne Biringvad, *Husflid*, 2015. Foto: RAM Galleri.

Kunstkritikk utgis av Stiftelsen Kunstkritikk ISSN 1504-0925

Ansvarlig redaktør: Jonas Ekeberg post@kunstkritikk.no

Kunstkritikk arbeider etter Vær Varsom-plakaten for god presseskikk.

Kunstkritikk er støttet av Norsk kulturråd, Nordisk Kulturfond, Fritt Ord, Statens Kunstråd i Danmark og Statens Kulturråd i Sverige.